

(1963) “स्फुर स्फुरणे” (VI-तुदादि:-1389. अक. सेट्. पर.)

कुटादिः ।

‘चलने’ इति न्यासे (6-1-47) । एवं क्षीरस्वाम्यपि । ‘स्फुर इत्येके’ इति माधवः । ‘—स्फुरणे संचलने दीप्तौ च’ इति मैत्रेयः । ‘स्फूर्तौ चले’ इति वोपदेवः ।

स्फोरकः-रिका, स्फोरकः-रिका, पुस्फुरिषकः-षिका, पोस्फुरकः-रिका ; विस्फूः, विष्फूः, ^Aविस्फुरन्, ¹विस्फारः, इत्यादिकानि सर्वाण्यपि रूपाणि तौदादिककुरतिवत् (229) ज्ञेयानि । अस्य धातोः कुटादित्वात् सन्नन्ते ‘रलो व्युपधात्—’ (1-2-26) इति कित्त्वविकल्पो न । तेन एकमेव रूपमिति ज्ञेयम् । ²निःष्फारः-निःस्फारः-निष्फारः-निस्फारः-विष्फारः-विस्फारः ।

(1964) “स्फूर्छा विस्तृतौ” (I-भ्वादि:-213. अक. सेट्. पर.)

‘—विस्मृतौ’ इति धा. का. व्याख्या (1-29) । ‘स्फूर्छा’ इति स्वामी । सर्वाण्यपि रूपाणि मूर्छतिवत् (1288) कूजतिवच्च (239) ज्ञेयानि ।

(1965) “स्फुल संचलने” (VI-तुदादि:-1390. अक. सेट्. पर.)

कुटादिः ।

‘—संचये च’ इति जैनशाकटायनौ । ‘—स्फुरणे संचये च’ इति काश-कृत्स्नकातन्त्रहेमचन्द्रादयः । स्फुलिङ्गः=अग्निकणः । ^Bविस्फुलन्-विष्फुलन्-न्ती, इत्यत्र ‘स्फुरतिस्फुलत्योः—’ (8-3-76) इति वा षत्वम् । तेन रूप-द्वयम् । ³स्फालः, ⁴निःष्फालः-निःस्फालः-निष्फालः-निस्फालः-विष्फालः-विस्फालः ।

(1966) “टु ओ स्फूर्जा वज्रनिर्घोषे”

(I-भ्वादि:-235. अक. सेट्. पर.)

1. घञि ‘स्फुरतिस्फुलत्योर्घञि’ (6-1-47) इत्यात्वमत्रेति ज्ञेयम् ।
 2. ‘स्फुरतिस्फुलत्योर्निर्निविभ्यः’ (8-3-76) इति षत्वं विकल्पेन भवति । तेन प्रत्येकं रूपद्वयम् ।
 3. ‘स्फुरतिस्फुलत्योर्घञि’ (6-1-47) इति घञि आत्वम् ।
 4. ‘स्फुरतिस्फुलत्योर्निर्निविभ्यः’ (8-3-76) इति षत्वविकल्पः । तेन प्रत्येकं रूपद्वयम् ।
- A. ‘अवघ्नादपरिस्कन्दं ब्रह्मपाशेन विस्फुरन् ॥’ भ. का. 9-75.
B. ‘धाम स्वं स्फुरितो जगाम धनुषः पार्श्वं क्षणादस्फुलन् ॥’ धा. का. 2-81